

Nieuwsbrief 28 juni 2020.

Net verschenen: **Migratie vanuit Afrikaans perspectief.**

Beeldbellen met vakbondsleider Wisborn van de Zimbabwaanse vakbond voor informeel werkenden ZCIEA: : **informeel werkenden al maanden zonder inkomen**

ABP dumpst Israëlische banken

Schrijfactie Brazilië: Santander moet stoppen met het ontslaan van arbeiders tijdens de pandemie. Klik hier om deze belangrijke campagne te steunen:

https://www.labourstartcampaigns.net/show_campaign.cgi?c=4399

(hieronder meer informatie)

Net verschenen: **Migratie vanuit Afrikaans perspectief.**

<https://solidariteitsprojectenfiv.nl/nieuws/2020-06-08/verslag-conferentie-migratie-vanuit-afrikaans-perspectief>

Zimbabwe: informeel werkenden al maanden zonder inkomen

Tendayi en Mario, medewerkers van Mondiaal FNV voor de regio Afrika, beeldbellen met vakbondsleider Wisborn van de Zimbabweanse vakbond voor informeel werkenden ZCIEA. Hij vertelt over de strijd om de markten te heropenen en hoe de vakbond leden helpt de coronacrisis te overleven.

Wisborn is sinds 2006 algemeen secretaris van de Zimbabwe Chamber of Informal Economy Associations (ZCIEA). De bond is in 2002 opgericht en had toen 1300 leden. Inmiddels zijn het er 278.000, waarvan 13.000 betalend. De bond organiseert informeel werkenden in alle sectoren, zoals industrie, diensten en landbouw. Vooral de straatverkopers worden erg geraakt door de COVID-19 maatregelen, vertelt hij.

Kun je uitleggen wat er aan de hand is?

“Zimbabwe heeft op dit moment (16 juni) 387 met corona besmette patiënten. 4 zijn er overleden. Dit aantal is inderdaad laag. COVID-19 kwam voor ons als een grote verrassing. Op 28 maart kondigde president Mnangagwa een lockdown af, voorlopig voor 2 weken. De markten werden uiteraard ook gesloten, iedereen moest binnen blijven. Eind mei mochten de fabrieken weer open, maar de markten bleven gesloten. Pas op 12 juni heeft de president de maatregelen versoepeld. Al die tijd hadden veel mensen het moeilijk. Geen inkomen en dus geen voedsel. Huislijk geweld nam toe. Sommige straatverkopers probeerden hun producten vanuit huis te verkopen, maar dat was verboden. De politie deed regelmatig invallen en confisqueerde dan de voorraad.”

Lieten de Zimbabweanen dit over zich heen komen?

“Nee, de protesten groeiden. Uiteindelijk zette de overheid politie en zelfs soldaten in om mensen binnen te houden. Je kreeg 500 Zimbabweanse dollar (ong. € 1,23) boete als je de regels overtrad. De overheid bood geen sociaal vangnet. Het zou geld hebben verstrekt in het

kader van een speciaal programma, maar mensen ontvingen dit geld niet, ook al beweerde de overheid van wel. Wat wij hebben kunnen achterhalen is dat minder dan 1% geld heeft ontvangen. De overheid geeft geen namen, in verband met de privacywet.”

Wat gebeurde er vervolgens?

“Begin mei gaf de regering de opdracht om alle markten schoon te vegen. Dat was een akelig gezicht. Ze hebben gewoon alles gesloopt, alle kramen en overkappingen. Ze walsten gewoon alles weg. Het was erg wreed en inhumain, het deed pijn in ons hart. Als vakbond zijn we naar de rechter gestapt om herstel te eisen, maar de rechter gaf de regering gelijk. De lockdown gold nog steeds, dus we konden niet de straat op om te protesteren.”

Wat hebben jullie als vakbond verder gedaan?

“Toen de bedrijven weer open mochten, zijn we opnieuw naar de rechter gegaan om te eisen dat ook de markten – of wat ervan over is – te openen, zodat de straatverkopers weer aan de slag konden. De rechter wees dit weer af, vanwege het gevaar voor de publieke gezondheid. Zimbabwaanse arbeidsmigranten in Zuid-Afrika en Botswana werden systematisch naar huis gestuurd en zij brachten het virus opnieuw mee. Evenals de armoede. We hebben 3000 leden kunnen steunen met geld voor benodigdheden zoals kookolie en melk. Om te overleven aten de meesten maar 1 maaltijd per dag. Meer zat er niet in. We hebben vervolgens een mediacampagne gevoerd om de markten open te krijgen. COVID-19 is erg, maar hier dreigden mensen van de honger te sterven. Sinds 12 juni zijn de markten open. Straatverkopers stallen hun waar nu in open ruimtes uit, tot 16.30 uur.”

Wat gaan jullie verder nog doen?

“We zetten nu in op de aanschaf van persoonlijke beschermingsmiddelen, dat wil zeggen mondkapjes en handschoenen, en in sommige gevallen thermometers. Enkele gemeenten verlangen van straatverkopers dat ze de temperatuur van hun klanten opnemen. Verder helpen we onze leden om financiële coöperaties op te richten, zodat ze in de toekomst gemakkelijker toegang krijgen tot die persoonlijke beschermingsmiddelen, maar ook tegenvallers collectief kunnen opvangen. We geven hen hierover voorlichting, en helpen hen subsidie bij de overheid aan te vragen voor de oprichting ervan. Ook geven we voorlichting over het omgaan met COVID-19. We blijven de informatie via social media en op papier updaten.”

Tekst: Astrid van Unen

Rightsforum: ABP dumpst Israëlische banken

Pensioenfonds ABP heeft zijn beleggingen in twee Israëlische banken beëindigd, maar handhaaft die in andere omstreden bedrijven.

Een vestiging van Bank Hapoalim in Jeruzalem. Nati Shohat / Flash90

De beëindigde beleggingen van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) betreffen die in de Israëlische Bank Hapoalim en Bank Leumi, en hebben een gezamenlijke waarde van 75 miljoen euro. Volgens een [woordvoerder](#) van het ABP is het ontbreken van een mensenrechtenbeleid bij de banken reden voor de desinvestering.

Aanzwellende protesten

Beide banken zijn betrokken bij de illegale kolonisering van de door Israël bezette Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem – en daarmee bij de schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten waarmee die gepaard gaat. Om die reden worden beleggers als het ABP al vele jaren opgeroepen tot verwijdering van de banken uit hun beleggingsportefeuille. Het ABP hield zich echter langdurig doof.

In mei 2018 [publiceerde](#) Human Rights Watch het rapport *Bankrolling Abuse: Israeli Banks in West Bank Settlements*, dat uitwees hoezeer Israëlische banken een veelzijdige en zelfs centrale rol spelen in de kolonisering van Palestina. Dat rapport leidde tot grote verontwaardiging en aanzwellende protesten tegen ABPs beleggingen.

Ook The Rights Forum heeft zich intensief met de kwestie beziggehouden. In juni 2018 [analyseerden](#) we de inconsequente handelwijze en tekortschietende argumentatie van het ABP, en de [misleidende informatie](#) die de verontruste achterban van het ABP kreeg voorgeschoteld. Dezelfde maand startten we [een petitie](#) om het ABP te bewegen tot het uitsluiten van de Israëlische banken, ondersteund door een [open brief](#) van een van onze redacteuren. Ook werden gesprekken gevoerd met het ABP en andere fondsen.

VN-lijst van 'besmette' bedrijven

Een andere belangrijke ontwikkeling was [de publicatie](#) door de VN van een lijst van bedrijven die betrokken zijn bij de Israëlische kolonisering. Dat gebeurde na [jarenlange vertraging](#) in februari van dit jaar. Van de 112 bedrijven op de lijst staat vast dat zij met hun activiteiten inbreuk maken op de mensenrechten.

De meeste bedrijven (94) op de lijst zijn Israëliësch; de overige komen uit de VS (6), Nederland (4), het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk (elk 3), Luxemburg en Thailand (elk 1). Onder de Israëliëse bedrijven bevinden zich maar liefst negen banken, waaronder de twee grootste: Hapoalim en Leumi. De Nederlandse bedrijven op de lijst zijn Altice Europe NV, Booking.com BV, Tahal Group International BV en Kardan NV.

Het belang van de VN-lijst is dat die een einde maakt aan elke vorm van twijfel over de vraag of (zakelijke) relaties met de 112 betrokken bedrijven te verantwoorden zijn. Het antwoord daarop is ondubbelzinnig 'nee'. Overigens is de lijst nog niet compleet; jaarlijks zal een herziene versie verschijnen.

Omstreden beleggingen

In hoeverre genoemde ontwikkelingen voor het ABP hebben meegespeeld, is onduidelijk. Het fonds stelt [in een verklaring](#) dat zijn beleggingsportefeuille constant verandert op basis van vier criteria: rendement, kosten, risico en duurzaamheid. Zo dienen bedrijven die actief zijn in gebieden met een verhoogd risico op mensenrechtenschendingen over een solide mensenrechtenbeleid te beschikken.

De Israëliëse banken voldeden daar niet aan. Om die reden beëindigde het ABP zijn beleggingen. Het is goed nieuws dat het ABP – Nederlands grootste pensioenfonds, dat de pensioenen beheert van werknemers in de overheid en het onderwijs – deze stap heeft gezet. Toch valt te betreuren dat het daar vele jaren over heeft gedaan. Bovendien is de vraag hoe consequent het ABP handelt.

Uit een vergelijking van de VN-lijst met ABPs [portefeuille](#) blijkt dat het ABP nog belegt in zes bedrijven die volgens dezelfde criteria als de Israëliëse banken zouden moeten worden uitgesloten. Het betreft de Amerikaanse bedrijven Booking Holdings Inc. (belegd ABP-vermogen: 203,63 miljoen euro), Expedia Group Inc. (18,68 miljoen) en Tripadvisor Inc. (8,54 miljoen); het Franse Alstom S.A. (48,3 miljoen); het Israëliëse Matrix IT Ltd. (870 duizend) en het Thaise Indorama Ventures Pcl. (780 duizend).

HeidelbergCement

Het ABP heeft meer omstreden beleggingen. In 2017 verscheen [een rapport](#) van het Deense centrum voor onderzoeksjournalistiek Danwatch over de beleggingen van de vijf grootste Europese pensioenfondsen, waaronder de Nederlandse fondsen ABP en PFZW. Daaruit bleek dat de fondsen een gezamenlijk belegd vermogen van 7,5 miljard euro hebben in bedrijven die actief zijn in de Israëliëse kolonisering. In reactie op het rapport schraptte het Deense pensioenfonds Sampension al in 2017 zijn beleggingen in de Israëliëse banken Hapoalim en Leumi, het Israëliëse telecombedrijf Bezeq en het Duitse bedrijf HeidelbergCement.

Uit het Danwatch-rapport bleek dat het ABP op dat moment 130 miljoen euro in die vier bedrijven had belegd. Drie jaar later heeft het de beleggingen in Hapoalim, Leumi en Bezeq beëindigd, maar blijkt die in HeidelbergCement juist te zijn opgewaardeerd (38,46 miljoen euro in 2019-2020 tegen 14 miljoen euro in 2016-2017).

HeidelbergCement komt weliswaar (nog) niet voor op de VN-lijst, maar zijn activiteiten – het bedrijf wordt beschuldigd van plundering van Palestina's grondstoffen – zijn [uitgebreid gedocumenteerd](#). Dat roept vragen op over de consequentheid van ABPs beleid, temeer daar HeidelbergCement niet het enige voorbeeld is. Zo wordt bijvoorbeeld ook nog steeds belegd in het Amerikaanse bedrijf RE/MAX, dat huizen verkoopt en verhuurt in de illegale Israëliëse kolonies.

Bankenmultinational Santander heeft zijn belofte verbroken om tijdens de pandemie van Covid-19 geen arbeiders in Brazilië te ontslaan.

Santander Brazilië is met de aan UNI Global Union gelieerde vakbond Contraf-CUT overeengekomen om banen te vrijwaren tijdens de gezondheids crisis. De bank heeft echter plannen aangekondigd om 20 procent van het personeelsbestand (meer dan 9.000 mensen) te schrappen, ook al woedt het virus nog steeds in het land.

Het bedrijf heeft al minstens 160 mensen ontslagen en meer werknemers worden met ontslag bedreigd als ze hun verkoopdoelstellingen niet halen - in een tijd dat het dodental van Covid-19 in Brazilië net het op één na hoogste ter wereld heeft bereikt.

Met het gebruik van de pandemie als excuus om arbeiders te ontslaan, bereikt het bedrijf een nieuw dieptepunt. Roep de CEO van Santander Brazilië op om zijn belofte aan werknemers na te komen en hun banen te beschermen tijdens een nationale noodsituatie op gezondheidsgebied.

Klik hier om deze belangrijke campagne te steunen:

https://www.labourstartcampaigns.net/show_campaign.cgi?c=4399